

MONEY, FINANCES AND CREDIT

УДК 336.7
JEL E44, G18, G21

DOI: 10.26906/EiR.2025.4(99).4163

ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЇ

Волкова Неля Іванівна*, кандидат економічних наук, доцент
Волкова Валерія Валеріївна**, кандидат економічних наук, доцент
Донецький національний університет імені Василя Стуса

*ORCID 0000-0003-3790-3636

**ORCID 0000-0003-1539-6194



© Волкова Н.І., 2025

© Волкова В.В., 2025

Стаття отримана: 10.11.2025

Стаття прийнята: 04.12.2025

Стаття опублікована: 26.12.2025

Вступ. Фінансовий ринок України є складною структурою економічної системи, передумовою успішного розвитку та забезпечення стійкості нашої країни. Фінансовий ринок більшість дослідників поділяють на такі елементи: банківський сектор, фондовий ринок, валютний ринок, страховий ринок, ринок похідних фінансових інструментів. Відомо, що у кожному сегменті фінансового ринку протягом останніх 5 років відбулися зміни, направлені на прискорення залучення іноземних інвестицій, сприяння їх інтеграції до міжнародних ринків. Однак, вітчизняний фінансовий ринок під час агресії росії та глобальної економічної нестабільності продовжує стикатися зі значними труднощами та викликами, що суттєво впливає на діяльність кожного сегмента ринку.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Проблема дослідження фінансового ринку присвячено багато праць як українських, так зарубіжних дослідників. Зокрема, українські науковці: О. Борисюк, Н. Матвійчук, Л. Хмелярська обґрунтували особливості функціонування фінансового ринку України та основні його проблеми, які посилилися в умовах війни [1], Б. Данилишин проаналізував стан вітчизняного фінансового ринку в умовах воєнного стану [2], Н. Кравчук, О. Луцишин дослідили реалії функціонування фінансового ринку під час війни [3], Н. Татарин, Д. Половко здійснили аналіз його сучасного стану, визначили загрози, проблеми та перспективи розвитку [4], Н. Татарин, Я. Габрильчук дослідили стан ринку під час повномасштабного вторгнення [5], І. Химич, Н. Тимошик дослідили тенденції розвитку банківського та біржового ринків України [6] та інші. Ґрунтовно розглядають виклики банківського сектора в кризових умовах і зарубіжні вчені, зокрема В.В. Ачар'я, С. Г. Райан [7], Нгуєн Т. К., Кастро В., Вуд Дж. А. [8]. Лін К. Томас, Девід Б. Едельман, Джонатан Н. Крук акцентують увагу на кредитному рейтингу та його застосуванні для формулювання новацій у дослідженні питань управління банком [9].

Мета статті – обґрунтування змін поглиблення фінансового ринку в умовах сучасних викликів та розробка рекомендацій щодо впровадження інновацій в окремих секторах ринкового простору для післявоєнного відродження економіки.

Основний матеріал і результати. Дослідження особливостей поглиблення фінансового ринку України під час ризиків і загроз набуває значення, бо його ефективне функціонування впливає на стійкий розвиток країни. Умовою відродження економіки України є розуміння загроз і викликів та засобів їх усунення [10].

Фінансовий ринок України містить декілька секторів, які відіграють свою роль в економічному розвитку держави та забезпеченні її фінансової стабільності. Банківський сектор виступає важливим лан-

цюзом вітчизняного фінансового ринку. Щоб протистояти кризовим явищам в економіці, гарантувати збереження коштів вкладників і кредиторів, підвищення фінансової надійності банків і фінансової стабільності банківської системи та здатності поглинати неочікувані збитки, на які наражається банківський сектор, Національний банк України протягом 2020–2024 рр. запровадив оновлені регуляторні вимоги до банків. Завдяки таким заходам банківський сектор став стійким, але існують проблеми, які пов'язані з капіталізацією банків і посиленням їх платоспроможності. Наразі зростає частка державних банків, що забезпечує розвиток банківського сектору та можливості для поживлення економічної активності та відновлення роботи реального сектору економіки.

Прикладом такої реорганізації є АТ «Сенс Банк», провідна банківська установа України, яка пройшла довгий шлях розвитку та трансформацій. Після того, як 1 грудня 2022 року офіційно має таку назву, банк демонструє прагнення до інновацій, технологічності та прозорості, а також підкреслює орієнтацію на український ринок. АТ «Сенс Банк» займає важливе місце в українській банківській системі, оскільки входить до групи найбільших за розміром активів універсальних банків країни, стабільно демонструє високий рівень присутності на ринку фінансових послуг, обслуговуючи значну кількість фізичних та юридичних осіб. Значення банку в структурі фінансової системи держави офіційно підтверджено НБУ, який у березні 2021 року включив АТ «Сенс Банк» до переліку системно важливих банків України [11]. Статус системно важливої установи означає, що стабільність і фінансова стійкість банку мають безпосередній вплив на функціонування всієї банківської системи країни. У зв'язку з цим банк підпадає під посилені нагляд з боку Національного банку України, включаючи додаткові вимоги до капіталу, ліквідності та систем управління ризиками. АТ «Сенс Банк» повністю контролюється державою, що забезпечує високий рівень надійності для вкладників і клієнтів. Однією з ключових особливостей стало повне оновлення моделі корпоративного управління у зв'язку з передачею банку у власність держави в особі Міністерства фінансів України у 2023 році [11]. Це дозволило усунути вплив колишніх акціонерів, які до цього контролювали банк через структури з російським капіталом, забезпечити стабільність діяльності установи в умовах воєнного стану та закласти підґрунтя для її подальшого розвитку у складі державного банківського сектору України. Державна власність визначила нові підходи до системи управління банком. Було запроваджено принципи прозорості та підзвітності, які передбачають суворе дотримання норм фінансового моніторингу, антикорупційної політики, контролю витрат, підвищеної уваги до репутаційних ризиків та ефективності використання активів. У процесі оновлення керівних органів сформовано незалежну Наглядову раду, до складу якої увійшли фахівці, не пов'язані із попередніми власниками банку, що сприяє забезпеченню незалежного контролю за діяльністю виконавчих органів [12].

У контексті трансформації банківської системи України в умовах російської агресії роль системно важливих банків, зокрема АТ «Сенс Банк», ще більше зросла. Банк бере участь у реалізації державних фінансових програм, зокрема програм пільгового кредитування бізнесу, підтримки мікро-, малого та середнього підприємництва, програм кредитування аграрного сектору, а також в обслуговуванні операцій державного сектору економіки [12]. Відповідно, стабільність та ефективність діяльності банку має безпосередній вплив не лише на кредитну систему, а в цілому на економіку держави.

Організаційна структура АТ «Сенс Банк» є класичною для універсальних банків, які функціонують у межах державного регулювання і відповідають міжнародним стандартам корпоративного управління. Організаційна структура та система управління АТ «Сенс Банк» протягом 2022–2024 років зазнала суттєвих змін, що пов'язано як з трансформацією власності, так і з адаптацією до кризових умов воєнного часу. Організаційна структура передбачає поділ усіх напрямів діяльності на окремі профільні підрозділи, кожен з яких відповідає за конкретну функцію банку.

Одним із основних напрямів є роздрібний бізнес, який обслуговує фізичних осіб – громадян України. До компетенції цього блоку входить надання споживчих кредитів, кредитних карток, депозитних програм, обслуговування поточних рахунків, платежів, комунальних розрахунків та дистанційних банківських послуг через мобільний додаток Sense SuperApp. Саме в межах роздрібногo бізнесу банк здійснює основні обсяги споживчого кредитування [12].

Другим великим напрямом є корпоративний бізнес, який працює з юридичними особами. Він включає обслуговування малого, середнього та великого бізнесу, відкриття рахунків, надання кредитів, овердрафтів, фінансування обігового капіталу, торгове фінансування, валютні операції та лізинг. У цьому напрямі особливого значення набули програми державної підтримки підприємництва, зокрема програма «Доступні кредити 5-7-9%», до якої АТ «Сенс Банк» активно долучився у 2023–2024 роках.

Фінансово-економічний блок банку відповідає за управління фінансовими потоками, підготовку фінансової звітності, моніторинг ліквідності, планування бюджету, контроль операційних витрат, виконання регуляторних нормативів та підтримку капітальної стабільності банку. Окремим підрозділом є служба управління ризиками, яка здійснює аналіз кредитних, ринкових, операційних та репутаційних ризиків, розробляє політику мінімізації негативних впливів та забезпечує дотримання банком внутрішніх та зовнішніх нормативів у сфері ризик-менеджменту. Особливого значення діяльність цього блоку набула у 2022–2024 роках в умовах високих кредитних ризиків, пов'язаних із економічною нестабільністю та воєнними діями [12].

Додатково функціонують підрозділи з інформаційних технологій, юридичного супроводу, внутрішнього аудиту, комплаєнсу, захисту інформації та кібербезпеки, PR та маркетингу, HR-департамент. Вони забезпечують комплексну підтримку основної операційної діяльності банку. Гнучка функціональна структура дозволяє АТ «Сенс Банк» швидко адаптуватися до змін регуляторних вимог, оперативно реагувати на потреби ринку та забезпечувати високу якість обслуговування клієнтів. Період 2022–2024 років став для АТ «Сенс Банк» періодом глибоких змін в системі управління, що були обумовлені як трансформацією структури власності, так і впливом зовнішніх кризових факторів, насамперед війною в Україні.

Основною особливістю управління у 2022–2024 роках стало посилення ролі систем управління ризиками. Зростання кредитних ризиків, зміна платоспроможності населення, нестабільність валютного ринку, зростання загальноекономічної невизначеності вимагали від банку посилення контролю як за якістю кредитного портфеля, так і за достатністю резервів для покриття можливих втрат [12]. Банк посилив внутрішній контроль за ризиками на етапах прийняття рішень про видачу кредитів, запровадив оновлені скорингові моделі, удосконалив внутрішню політику щодо роботи з простроченою заборгованістю, що дозволило утримувати якість кредитного портфеля навіть в умовах зростання загальноекономічних ризиків. Крім того, значних змін зазнали ІТ-системи управління. Банк активно розвивав цифрову інфраструктуру, що дозволило оптимізувати бізнес-процеси, автоматизувати велику кількість внутрішніх процедур управління ризиками, кредитуванням, фінансовим моніторингом та звітністю [12]. Це дало змогу забезпечити безперервність діяльності навіть в умовах форс-мажорних обставин, зокрема при перебоях в електропостачанні, роботі офісів і відділень.

Отже, система управління АТ «Сенс Банк» у 2022–2024 роках поєднала у собі принципи державного контролю, гнучкість до кризових викликів, активну цифрову трансформацію та високий рівень внутрішнього контролю, що дозволило забезпечити стабільну роботу банку в складних соціально-економічних умовах.

Крім загальної системи управління, значну роль у стабільній роботі банку відіграє функціональна структура його підрозділів, які забезпечують обслуговування клієнтів, контроль ризиків та фінансовий моніторинг. Для забезпечення стабільної діяльності банку важливою є ефективна побудова функціональної структури, яка охоплює всі ключові напрями банківської діяльності – від роздрібного та корпоративного бізнесу до управління ризиками, ІТ і внутрішнього контролю. Функціональна структура АТ «Сенс Банк» у 2022–2024 роках зберігала характерну для універсальних банків модель, що дозволяє ефективно забезпечувати операційну діяльність, обслуговування клієнтів, контроль за ризиками та виконання регуляторних вимог. У таблиці 1 представлено основні функціональні блоки АТ «Сенс Банк», їхні ключові завдання та цільові групи клієнтів. Структура органів управління АТ «Сенс Банк» свідчить про дотримання принципів чіткого розподілу повноважень між стратегічним, наглядовим і виконавчим рівнями. Така побудова дає змогу забезпечити ефективну координацію між органами управління та функціональними підрозділами банку. У контексті державного володіння особливою значення набуває незалежність наглядових структур, що знижує ризики впливу зацікавлених сторін на процес прийняття рішень.

Окремо варто відзначити особливості управлінської діяльності у кожному з аналізованих років, що дозволяє простежити поступову трансформацію моделі корпоративного управління та адаптацію до змін середовища. З метою простеження динаміки трансформацій в управлінні банком упродовж останніх трьох років доцільно проаналізувати ключові зміни у функціонуванні системи управління за 2022, 2023 та 2024 роки. У таблиці 2 систематизовано основні етапи адаптації управлінської структури до нових умов, включно з впровадженням цифрових рішень, підвищенням контролю за ризиками та оновленням системи корпоративного управління у зв'язку з переходом банку у державну власність.

Отже, впродовж 2022–2024 років АТ «Сенс Банк» пройшов етапи глибокої трансформації організаційної структури та системи управління. Перехід банку у державну власність, поєднаний з цифровізацією та посиленням системи ризик-менеджменту, сприяв зміцненню стабільності установи та

Основні функціональні блоки АТ «Сенс Банк»

Підрозділ	Основні функції	Основні клієнти
Роздрібний бізнес	Кредитування фізичних осіб, кредитні картки, депозити, мобільний банкінг	Фізичні особи
Корпоративний бізнес	Обслуговування рахунків, кредитування бізнесу, лізинг, факторинг	Юридичні особи, МСП
Управління ризиками	Оцінка кредитних, ринкових, операційних та інших ризиків	Внутрішні процеси банку
Фінансовий департамент	Формування фінансової звітності, моніторинг ліквідності, планування бюджету	Уся банківська діяльність
ІТ, комплаєнс, аудит, безпека	Автоматизація, контроль комплаєнсу, фінансовий моніторинг, кібербезпека	Внутрішні користувачі банку

Джерело: складено авторами на основі [12]

Особливості системи управління АТ «Сенс Банк» у 2022–2024 роках

Період	Основні зміни	Ключові акценти
2022 рік	Початок повномасштабної війни, початок трансформації управління	Посилення ризик-контролю, адаптація кредитної політики
2023 рік	Націоналізація, зміна акціонера, державний контроль	Запровадження нової системи корпоративного управління
2024 рік	Розвиток цифрових сервісів, стабілізація діяльності	Автоматизація процесів, масштабування дистанційних сервісів

Джерело: складено авторами на основі [12]

підвищенню її адаптивності до умов воєнного стану. Ефективна взаємодія між органами управління та функціональними підрозділами забезпечила цілісність внутрішніх процесів, що стало запорукою результативної роботи банку навіть у кризовий період.

У 2022–2024 роках одним із основних напрямів діяльності АТ «Сенс Банк» залишалося надання банківських послуг фізичним особам. Попри складну ситуацію в країні, банк зумів не лише зберегти свою роздрібну діяльність, а й розвивати її, адаптуючи пропозиції до змін потреб клієнтів та умов економіки. Основною перевагою банку стало активне використання цифрових каналів обслуговування, зокрема мобільного додатку Sense SuperApp, який дозволяв клієнтам отримувати дистанційно практично повний набір банківських послуг [12]. Одним із найважливіших напрямів залишалося споживче кредитування. У 2022 році обсяги видачі нових кредитів дещо знизилися через погіршення економічної ситуації, втрати доходів частини населення та посилення вимог банку до позичальників. Разом з тим, банк продовжував обслуговувати раніше видані кредити та підтримував роботу внутрішніх скорингових систем для мінімізації ризиків неповернення позики. У 2023–2024 роках ситуація поступово стабілізувалася, що дозволило банку активізувати надання кредитів готівкою, кредитних карток, товарних кредитів та кредитів на авто. Активно застосовувались сучасні інструменти попереднього онлайн-аналізу платоспроможності позичальників, що скорочувало час ухвалення кредитних рішень та дозволяло розширювати клієнтську базу без значного зростання кредитних ризиків [12].

Окрім кредитування, вагому частину роздрібного бізнесу банку склали депозитні програми для населення. У 2022–2024 роках банк підтримував конкурентні депозитні ставки, що дозволяло залучати стабільну ресурсну базу. Пропонувались депозити на різні строки з фіксованими та плаваючими ставками, з можливістю капіталізації процентів та пролонгації договорів у дистанційному режимі через мобільний додаток. Додатково активно розвивались платежі та перекази. Клієнти банку мали можливість здійснювати платежі у національній та іноземній валютах, оплачувати комунальні послуги, штрафи, податки, здійснювати валютно-обмінні операції через онлайн-сервіси банку [12].

Особливо важливою складовою стала підтримка клієнтів у періоди перебоїв з електроенергією та обмеження доступу до фізичних відділень. Банк розширив мережу Power Banking – відділень, які працювали навіть за умов відсутності електропостачання, що забезпечувало стабільний доступ клієнтів до банківських послуг [12]. Завдяки гнучкому підходу до побудови роздрібних продуктів та активній цифровій трансформації АТ «Сенс Банк» зумів зберегти довіру клієнтів і посилити свою позицію на ринку роздрібного кредитування та обслуговування фізичних осіб у складних умовах війни.

У 2022–2024 роках корпоративний бізнес залишався важливою складовою діяльності АТ «Сенс Банк». Незважаючи на складні економічні обставини, банк продовжував активно працювати з юридичними особами, надаючи комплексний спектр фінансових послуг підприємствам різних галузей економіки. Однією з ключових стратегічних цілей банку у роботі з корпоративними клієнтами було забезпечення стабільної підтримки малого, середнього та великого бізнесу в умовах війни, коли багато підприємств стикнулися з проблемами релокації, перебудови логістичних ланцюгів, падінням обсягів виробництва та зменшенням експортних можливостей. Важливим напрямом залишалось кредитування бізнесу. Після початку повномасштабного вторгнення в 2022 році нове кредитування корпоративних клієнтів було суттєво обмежене через зростання кредитних ризиків, однак вже у 2023–2024 роках банк поступово відновив активність у цьому сегменті. Особливу роль у підтримці бізнесу відіграли державні програми пільгового кредитування, зокрема програма «Доступні кредити 5-7-9%», до якої залучився АТ «Сенс Банк» [12]. Завдяки державній підтримці підприємства отримали можливість залучати кредитні ресурси на оновлення основних засобів, закупівлю сировини, забезпечення обігового капіталу та часткове фінансування інвестиційних проєктів, що сприяло збереженню робочих місць і виробничих потужностей. Зазначимо, страхування від збитків також може сприяти відновленню зростання кредитування у ситуації, коли забезпечити достатнє підвищення прозорості та здійснення права регресу за допомогою описаних вище інноваційних рішень неможливо. Завдяки гарантіям кредитів кредитори отримують можливість здійснювати право регресу щодо гаранта при неплатоспроможності позичальника.

Окрім традиційного кредитування, банк активно розвивав такі інструменти, як овердрафти, факторинг, фінансування під заставу майнових прав, гарантії та документарні акредитиви. Дані фінансові продукти дозволяли клієнтам більш гнучко керувати ліквідністю, забезпечувати виконання зовнішньоекономічних контрактів, а також мінімізувати розриви у грошових потоках. Окрему увагу в корпоративному сегменті банк приділяв роботі з агропромисловим комплексом, який залишався одним із найважливіших напрямків господарської діяльності в умовах військового стану. АТ «Сенс Банк» продовжував фінансувати агровиробників, які потребували кредитних ресурсів для проведення посівної, збору врожаю, оновлення технічної бази та забезпечення логістичних витрат. Значна частина такого фінансування також здійснювалася за підтримки міжнародних фінансових організацій та донорських програм, що дозволяло знижувати ризики для банку і зберігати доступність фінансових ресурсів для підприємств [12].

Крім кредитних операцій, важливою частиною обслуговування бізнес-клієнтів залишалося відкриття та ведення поточних рахунків юридичних осіб, проведення платежів у національній та іноземній валютах, обслуговування зарплатних проєктів, обмін валют, операції з банківськими гарантіями, інкасо, управління грошовими потоками та депозитними програмами для корпоративних клієнтів [12]. Особливо активним став розвиток систем дистанційного обслуговування юридичних осіб, зокрема впровадження нових можливостей інтернет-банкінгу, які дозволяли підприємствам управляти своїми рахунками у режимі онлайн, здійснювати платежі, контролювати залишки на рахунках та подавати документи до банку в електронному вигляді.

Отже, у 2022–2024 роках корпоративний сегмент залишався стратегічно важливим напрямом діяльності банку. Завдяки гнучкій політиці кредитування, участі в державних програмах підтримки бізнесу, впровадженню сучасних дистанційних сервісів та залученню міжнародних фінансових партнерів банк зумів забезпечити стабільне обслуговування юридичних осіб, підтримати український бізнес в умовах війни та зміцнити свою роль у фінансовій системі країни.

Стратегічною задачею банку залишається утримання балансу між активним нарощенням обсягів кредитування та контролем за якістю кредитного портфеля. Надмірне розширення кредитних програм без врахування ризиків може призвести до зростання частки простроченої заборгованості. Саме тому банк продовжує проводити консервативну політику формування резервів під можливі кредитні втрати та забезпечує стійкість капітальної бази навіть в умовах зростання кредитного портфеля [12]. З урахуванням сучасних викликів і загроз, накопиченого досвіду роботи банків у кризових умовах, активного впровадження цифрових технологій, стабільної роботи внутрішніх систем ризик-менеджменту та розширення клієнтської бази АТ «Сенс Банк» має всі передумови для поступового нарощення обсягів кредитування в найближчій перспективі.

Дослідження довело, для збереження фінансової стійкості банки повинні приділяти більше уваги новим технологіям, активно розвиваючи та автоматизуючи нові для себе напрямки діяльності. Основні складники інноваційної моделі банківського обслуговування у процесі надання фінансових послуг представлено на рис. 1.

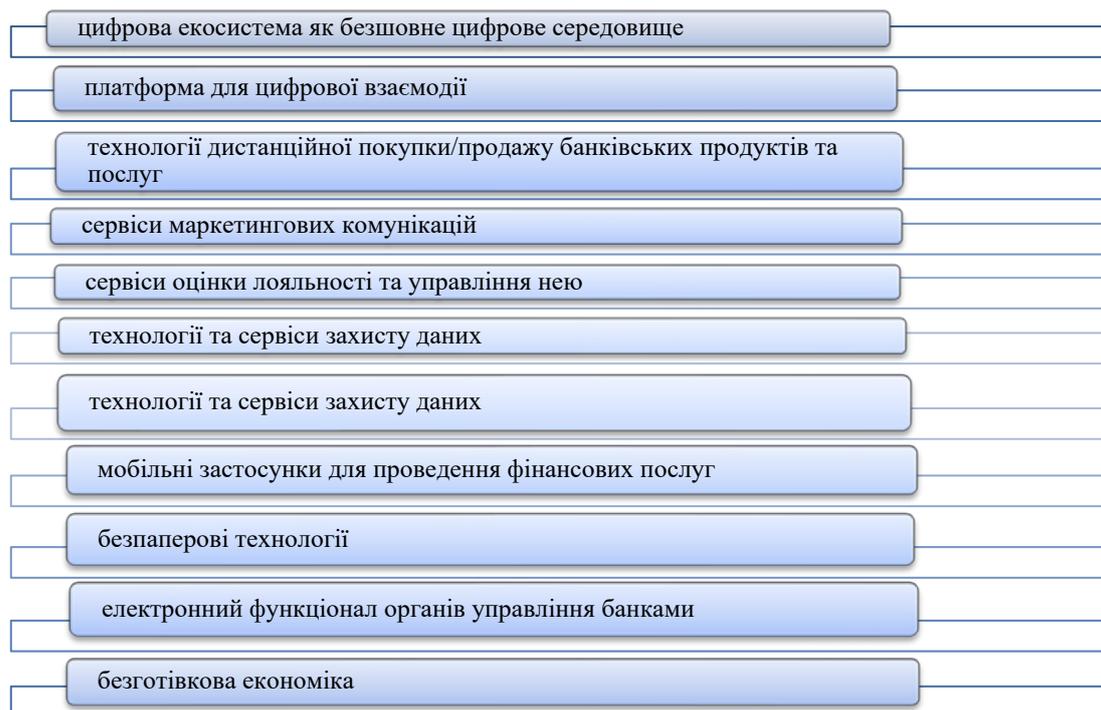


Рис. 1. Складники інноваційної моделі надання банком фінансових послуг

Джерело: складено авторами на основі [13–15]

Розвиток фінансових послуг банку припускає інноваційний підхід щодо створення для клієнтів цифрових каналів комунікації з метою реалізації новітніх банківських продуктів у онлайн режимі на основі використання штучного інтелекту, технологій великих даних, віртуальної та доповненої дійсності, Інтернету речей. Інноваційна модель банківського обслуговування у процесі надання фінансових послуг повинна систематизувати інформацію на основі аналізу поточного стану та перспектив на майбутнє щодо формування бази даних і пропозицій інноваційних банківських продуктів. Отже, впровадження новітніх технологій перетворюють банки на сервісні компанії, де фінансові послуги є основними, але не єдиними: активно пропонуються бухгалтерські, податкові, страхові, юридичні, телекомунікаційні, документарні, туристичні, брокерські, державні та інші послуги. Заходи державної політики, які здійснюються з метою підтримки цифрових перетворень, можуть сприяти формуванню більш стійкого, інноваційного та інклюзивного фінансового сектора.

НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Міністерство фінансів України та Міністерство економіки, докільця та сільського господарства України затвердили оновлену Стратегію розвитку фінансового сектору України відповідно до Меморандуму про економічну та фінансову політику між Україною та Міжнародним валютним фондом [15]. Нова Стратегія допоможе не тільки адаптуватися до сучасних викликів, а й закласти підґрунтя для відновлення економіки, посилення інвестиційної привабливості та євроінтеграції країни. Інтеграційні процеси створюють підґрунтя для впорядкування стандартів регулювання ринку фінансових послуг. На сьогодні еквівалентність регулювання банківської системи країни нормам ЄС дорівнює 77%, а до 2027 року центральний банк України планує досягти 100% еквівалентності. Стратегія розвитку фінансового сектору України спрямована на забезпечення інвестиційної привабливості та стабільності, прискорення євроінтеграційних процесів. Ключові напрями Стратегії включають: зміцнення фінансової стабільності через модернізацію регулювання та інфраструктури; розвиток ринків капіталу для залучення інвестицій; посилення європейської інтеграції шляхом впровадження стандартів ЄС тощо. Передбачені Стратегічні ініціативи сформовані з дотриманням принципів: координованості, гнучкості, ефективності, системності, прозорості та підзвітності, адаптивності, верховенства права. Для досягнення цілі IV Сучасні фінансові послуги доцільно вирішити завдання щодо регулювання віртуальних активів, автоматизації надання фінансових послуг, розвитку та відновлення інфраструктури цифрових фінансових послуг. Особливе значення у зазначеному документі приділено візії стратегій державних банків в умовах війни та після її завершення в контексті скорочення державної участі в бан-

ківських активах. Прозорість і дотримання міжнародних стандартів також є характерними ознаками корпоративного управління небанківських фінансових установ, що з урахуванням ризик-орієнтованого підходу та принципу пропорційності відповідає вимогам НБУ [15].

Додамо, у оприлюдненому на сайті НБУ документі «Фінансова інклюзія, інновації та безготівкові операції в Україні – пріоритети Стратегії розвитку FinTech 2025» закладено наступні складники розбудови сучасної Fintech-екосистеми: капітал, регуляції і політики, попит та таланти. Вважаємо, розбудова результативної Fintech-екосистеми потребує злагоджених зусиль і співпраці усіх зацікавлених державних структур. Розквіт Fintech галузі є ключовим етапом реалізації Стратегії розвитку фінансового сектору України, бо ефективний прогрес впровадження сучасних інноваційних рішень в Україні – це запорука подальшого розвитку фінансового сектору країни.

Висновки. Фінансовий ринок України має велике значення для відродження економіки країни, забезпечує рух капіталу, створює умови для інвестиційного розвитку та сприяє стабілізації економіки. Незважаючи на численні виклики, такі як економічна волатильність, політична нестабільність та зовнішні загрози, основні сегменти ринку поступово адаптуються у турбулентному ринковому середовищі. Банківський сектор залишається важливим сегментом фінансового ринку України, акумулюючи вільні кошти та перерозподіляючи капітал реальному сектору економіки та домогосподарствам, виявляючи значну зацікавленість у нових технологіях, енергійно розвиваючи та динамічно вдосконалюючи всі напрямки діяльності. Впровадження новітніх технологій дає можливість банкам здійснювати різноманітні види послуг. Наші подальші дослідження будуть направлені на діагностику розвитку страхового сектору, як важливого сегменту фінансового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Борисюк О., Матвійчук Н., Хмельярська Л. Особливості розвитку фінансового ринку України під час війни. *Економіка та суспільство*, 2024. № (60). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-76>
2. Данилишин Б. Реалії воєнного часу: ситуація в економіці та фінансових ринках України. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/568138_realii_voennogo_chasu_situatsiya.html (дата звернення: 28.02.2025).
3. Кравчук Н., Луцишин О. Фінансовий ринок України під час війни: реалії функціонування. *Світ фінансів*. 2022. № 4(73). С. 112–128.
4. Татарин Н., Половко Д. Фінансовий ринок України: аналіз сучасного стану, загрози, проблеми та перспективи. *Галицький економічний вісник*. № 4 (83) 2023.
5. Татарин Н., Габрильчук Я. Стан і перспективи розвитку фінансового ринку України під час повномасштабного вторгнення. *Галицький економічний вісник*. 2025. Том 93. № 2. С. 60–65.
6. Химич І., Тимошик Н. Фінансовий сектор України: тенденції функціонування банківського та біржового ринків. *Економіка та суспільство*, № 65. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-134>
7. Acharya V. V., Ryan S. G. Banks' financial reporting and financial system stability. *Journal of Accounting Research*. 2016. № 54(2). P. 277–340.
8. Nguyen T. C., Castro V., Wood J. A. A new comprehensive database of financial crisis: Identification, frequency, and duration. *Economic Modelling*. 2021. Volume 108.
9. Lyn C. Thomas, David B. Edelman, Jonathan N. Crook – Credit Scoring and its Applications. URL: <https://epubs.siam.org/doi/pdf/10.1137/1.9780898718317.fm> (дата звернення 15.10.2025).
10. Жук С. Зарубіжна практика регулювання фінансових ринків. Інформаційно-аналітичний портал українського агентства фінансового розвитку «Україна фінансова» URL: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/drn/020.htm (дата звернення: 01.11.2025).
11. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 14.10.2025).
12. Офіційний сайт АТ «Сенс-банк». URL: <https://sensebank.ua/> (дата звернення: 14.10.2025).
13. Drobyazko A., Krysovatyu A., Fedosov V. Paradigm of the Development of Banking Infrastructure of Ukraine. *Journal of Global Economy Review*. 2015. Volume 1. № 4. pp. 4–14.
14. Rak-Młynarska E., Łapinska H. Polityka kredytowa banków a pasywnosc kredytowa przedsiebiorców w gospodarce pokryzysowej. *Zeszyty Naukowe WSiP*. 2015. № 4. pp. 29–44.
15. Стратегія розвитку фінансового сектора України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=14 (дата звернення: 14.10.2025).
16. Фінансова інклюзія, інновації та безготівкові операції в Україні – пріоритети Стратегії розвитку FinTech 2025. Офіційний сайт НБУ. 04.11.2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-inklyuziya-innovatsiyi-ta-bezgotivkovyi-operatsiyi-v-ukrayini--prioriteti-strategiyi-rozvitku-fintech-2025> (дата звернення: 14.10.2025).

REFERENCES:

1. Borysiuk O., Matviichuk N. & Khmeliarska L. (2024). Osoblyvosti rozvytku finansovoho rynku Ukrainy v roky viiny [Features of the development of the financial market of Ukraine during the war]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, no. 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-76> (in Ukrainian)

2. Danylyshyn B. (n.d.). Realities of Wartime: The Situation in the Economy and Financial Markets of Ukraine. Available at: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/568138_realii_voennogo_chasu_situatsiya.html (accessed: 28 February 2025).
3. Kravchuk N., Lutsyshyn O. (2022) Finansovyi rynek Ukrainy pid chas viiny: realii funktsionuvannia. [Financial market of Ukraine during the war: realities of functioning]. *Svit finansiv*. no 4(73), pp 112–128.
4. Tataryn N., Polovko D. (2023) Finansovyi rynek Ukrainy: analiz suchasnoho stanu, zahrozy, problemy ta perspektyvy [Financial market of Ukraine: analysis of the current state, threats, problems and prospects]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk*. No 4 (83).
5. Tataryn N., Habrylchuk Ya. (2025) State and prospects of the development of the financial market of Ukraine during a full-scale invasion. *Galician economic journal*, vol. 93, no 2, pp. 60–65.
6. Khymych I., Tymoshyk N. (2024). Financial sector of Ukraine: trends functioning of the banking and stock markets. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, no. 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-134> (in Ukrainian)
7. Acharya V. V., Ryan S. G. (2016) Banks' financial reporting and financial system stability. *Journal of Accounting Research*. no. 54(2). pp. 277–340.
8. Nguyen T. C., Castro V., Wood J. A. (2021) A new comprehensive database of financial crisis: Identification, frequency, and duration. *Economic Modelling*. Volume 108.
9. Lyn C. Thomas, David B. Edelman, Jonathan N. Crook – Credit Scoring and its Applications. Available at: <https://epubs.siam.org/doi/pdf/10.1137/1.9780898718317.fm>
10. Zhuk E. Foreign practice of financial market regulation. Information and analytical portal of the Ukrainian financial development agency “Financial Ukraine”. Available at: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/drn/020.htm. (accessed November 1, 2025).
11. Ofitsiynyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy [Official website of the National Bank of Ukraine]. Available at: <https://bank.gov.ua/> (accessed October 14, 2025).
12. Ofitsiynyi sait AT “Sens-bank” [Official website of the AT “Sens-bank”]. Available at: <https://sensebank.ua/> (accessed October 14, 2025).
13. Drobyazko A., Krysovaty A., Fedosov V. (2015) Paradigm of the Development of Banking Infrastructure of Ukraine. *Journal of Global Economy Review*. volume 1. no. 4, pp. 4–14.
14. Rak-Młynarska E., Łapinska H. (2015) Polityka kredytowa banków a pasywnosc kredytowa przedsiębiorców w gospodarce pokryzysowej. *Zeszyty Naukowe WSFiP*. no. 4. pp. 29–44.
15. Stratehiia rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy. [Official website of the National Bank of Ukraine]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=14. (accessed October 14, 2025).
16. Financial inclusion, innovation and cashless transactions in Ukraine – priorities of the FinTech Development Strategy 2025. [Official website of the National Bank of Ukraine]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansovainklyuziya-innovatsiyi-ta-bezgotivkovi-operatsiyi-v-ukrayini--prioriteti-strategiyi-rozvitku-fintech-2025> (accessed October 14, 2025).

УДК 336.7

JEL E44, G18, G21

Волкова Неля Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, Донецький національний університет імені Василя Стуса. **Волкова Валерія Валеріївна**, кандидат економічних наук, доцент, Донецький національний університет імені Василя Стуса. **Фінансовий ринок України: сучасні виклики та інновації**.

У статті розглянуто загрози та виклики фінансового ринку України та їх подолання шляхом впровадження новацій задля забезпечення сталого економічного розвитку. Акцент зроблено на банківський сектор, який є найбільшим і найрозвиненішим сегментом фінансового ринку України. Досліджено зміни, що відбулись у банківській системі задля можливостей накопичування та перерозподілу фінансових ресурсів, підтримки стабільності національної валюти, зростання ліквідності банків. На прикладі АТ «Сенс-банк» продемонстровано результати трансформації банківської системи України в умовах невизначеності. Доведено необхідність впровадження фінансовими посередниками інноваційних технологій в свою діяльність. Обґрунтовано, оновлення Стратегії розвитку фінансового ринку є підґрунтям для трансформації фінансового сектора задля розбудови та повоєнного відновлення економіки країни. Стратегічна мета державних банків під час війни та після її завершення сфокусована на поступовому зменшенні частки держави в капіталі банків, впровадженні спеціалізованих державних НФУ. Обґрунтовано важливість розбудови ефективної Fintech-екосистеми для підвищення привабливості фінансового ринку. Запропоновані в статті заходи сприятимуть стійкості фінансових посередників на внутрішньому ринку та відкриють нові можливості їх інтеграції у ринковий простір ЄС.

Ключові слова: фінансовий ринок, банківський сектор, модель корпоративного управління, страхування, цифрова трансформація, кредитування, дистанційне обслуговування, фінансові послуги, стратегія, фінансова інклюзія, інновації, фінансова інфраструктура, Fintech-екосистема.

UDC 336.7

JEL E44, G18, G21

Nelia Volkova, PhD in Economics, Associate Professor, Vasyl' Stus Donetsk National University. **Valeriia Volkova**, PhD in Economics, Associate Professor, Vasyl' Stus Donetsk National University. **Financial market of Ukraine: current challenges and innovations.**

The article examines the threats and challenges of the financial market of Ukraine and their overcoming by introducing innovations to ensure sustainable economic development. The emphasis is on the banking sector, which is the largest and most developed segment of the financial market of Ukraine. The changes that have occurred in the banking system in order to enable the accumulation and redistribution of financial resources, maintain the stability of the national currency, and increase the liquidity of banks are studied. The results of the transformation of the banking system of Ukraine in conditions of uncertainty are demonstrated using the example of JSC "Sens-Bank". The implementation of an updated corporate governance model in connection with the transition of the financial intermediary to the group of state-owned banks in 2023 is justified, which allowed ensuring the stability of the institution's activities in conditions of Russian aggression, laying the foundation for its further development within the state-owned banking sector of Ukraine, identifying new approaches to the bank management system, paying attention to reputational risks and the efficiency of asset use. The need for financial intermediaries to introduce innovative technologies into their activities is proven. It is noted that the innovative model of providing financial services by a bank should be based on an analysis of the current state and proposals for innovative banking products for the future. It is substantiated that the update of the Financial Market Development Strategy is the basis for the transformation of the financial sector for the development and post-war recovery of the country's economy. The strategic goal of state-owned banks during the war and after its end is focused on the gradual reduction of the state's share in the capital of banks, the introduction of specialized state NFIs. The importance of building an effective Fintech ecosystem to increase the attractiveness of the financial market is substantiated. The measures proposed in the article will contribute to the sustainability of financial intermediaries in the domestic market and open up new opportunities for their integration into the EU market space.

Key words: financial market, banking sector, corporate governance model, insurance, digital transformation, lending, remote servicing, financial services, strategy, financial inclusion, innovation, financial infrastructure, Fintech ecosystem.